

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — IUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
(Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Faptele, faptele!

(+) Dreptatea e, îndeosebi, temeliea vieții de obște. Muncеște omul mai cu tragere de inimă, pune mai multă conștiință în strădaniile sale, când știe că truda sa e luată în seamă, e prețuită și răsplătită după cuviință, fără căutare la față. Cei mai pătrunși de acest adevăr sunt sfinții, drept normativ în necurmatele sbuciumări ale călătoriei spre împărăția veșnicei odihne și fericiri slujindu-le cuvântul de îmbărbătare al Mântuitorului: Plata voastră multă este la ceriuri. Pe lângă asigurarea că toți câți îi urmează cu credință, în butul tuturor greutăților și primejdărilor ce vor întâmpina, încă în această viață însuși vor lua, în forma în care-i va bineplăcea Stăpânului să-și împărtășiască slugile de făgăduielile Sale. Dar, și cu atât mai vărtos, se așteaptă, dacă nu pentru altceva, apoi ad consolationem, la dreaptă luare în socotință a prestațiilor, cei cari luptă în oastea Domnului în rândurile mai de jos și nu pe culmile ce aproape se pierd în zare. Asta fără să fie mercenari. A spus-o doar ucenicul inspirat: Vrednic este sluga de plata sa. Fără a indritui însă printr'asta pe slugă să-și croiască singur plata, aceasta rămânând la bunachibzuință a stăpânului.

Cristalizarea acestei concepții, — ne cade neșus de bine s'o spunem — se vedește, impunător, în dispoziția categorică, dreaptă și înțeleptă a Părintelui Alexandru al Maramureșului, amăsurat căreia, doritorii de-a ocupa beneficii parohiale, sunt datorii să-și sprijinească cererea, pe lângă alte dovezi de îndreptățire, și cu o scurtă schiță biografică asupra persoanei proprii și a familiei, având să facă amintire în ea despre „momentele mai însemnate ale activității preoțești din trecut, în baza căreia se solicită noul beneficiu parohial”.

Așa da. Așa e drept și demn: faptele să hotărască cine de ce răsplătit și treaptă să se învrednicească. Faptele adevărate de cei puși să vegheze asupra mersului lucrurilor din parohii, — înțelege: protopopii, — și măsurate cu măsura desinteresată, nepărtinitoare, a ierarhului, văzute prin prisma limpede a vederii lui superioare, delc înălțimea tronului arhieresc, de unde singur se poate prinde, într'o privire, întreagă eparhia, cu primejduirea diferitelor poziții, cu destoiniciile dovedite în luptele angajate, cu perspectivele de izbândă sau de înfrângere în cazul unei sau altei încredințări în anumite împrejurări, răspunderea resfrângându-se, totdeauna, în primul rând, asupra celui ce are cărma supremă.

Faptele, faptele, cu luarea în considerare a împrejurărilor favorabile sau defavorabile, celui aruncat în luptă, ele singure să apese în cumpăna plasării persoanelor bisericești. Apăsând cu aplomb pe acest cuvânt, respectat și aiurea, pâr. Alexandru își reliefează din bună vreme considerentele călăuzitoare, — îl cunoaștem bine — fără chip de abatere, în împărțirea dreptății. Ne bucurăm, bine știind că în acest semn vom învinge.

Două postulate

Teză des repetată: retușări rituale! — Substratul acestui curent
— Ce-i de făcut înainte de toate?

de prof. DUMITRU NEDA

S'au aflat, și se vor mai afla, sigur, lucrători în via Domnului, cari să scrie negru pe alb, că li-se cere din partea păstoriiilor revenirea asupra slujbelor sfinte. Și nu cred să se îndoiască cineva de exactitatea acestor relații-revelații. Cu toate că, până acuma, știăm că această chestie frământă, în măsură destul de mare, dar numai clirosii bisericesc.

Lucrul, de altminteri, e cât se poate de firesc. Românul așa-i zidit el: artist realist. Ce-i văd ochii, ce-i aud urechile, aceea-l atrage, îl farmecă. Nu prea pune temei pe cuvânt, pe autoritate, dacă nu-i prinde, cumva, cu mintea sa proprie înțelesul, dacă nu-i poate cântări el singur greutatea. Nici când n'a fost prieten cu ipse dixit, nici cu dragostea de silă. Dar odată ce-i convins de realitatea unui adevăr, a unui bine sau a unei frumseți — și asta, dată fiind agerimea minții și fineța sufletului românesc, nu merge anevoie — e captat cu trup cu suflet.

Dacă deci cea mai strălucită creație artistică a genului religios răsăritean nu trezește ecouri și nu fascinează lumea care nu poate să nu plângă în picuratul doinei, acea lume care atât de maiestos se leagănă în tactul horei, atât de vijelios, și totuși ritmic, se lasă răpită de atracțiunile învârtitei și călușerului, care cu atâta măiestrie prinde în broderiile sale frumseți tănuite altor ochi, cu atâta pitoresc își împodobește Feții-frumoși ai fantasiei sale și cu atâta sfințenie se oprește să-i admire, ascultând, cu răsuflarea oprită, fără să-i pese de vreme, în lungi nopți de iarnă, povestea-eroică, dacă, deci, acea creație nu încântă acest popor, tâlcul să-l căutăm în faptul, sfâșietor de dureros, că acea creație, pentru ochii obșteii credincioase, e o ruină acoperită de moloș, cu țărâit de greeri, în pustiu apăsător, exhalând miasme amețitoare. Vina acestei stări de lucruri?

S'o lăsăm incurcată. Și să refacem o greșală amară în rodirile sale. Sublata causa, tollitur effectus. Să înlăturăm bătăliile ce au năpădit această capodoperă de arhitectonică spirituală, în credința nestrămutată că mulțimea, acum nepăsătoare și plictisită, îndată ce va vedea minunea de castel împărătesc scos la lumina soarelui și strălucind în podoba scumpeturilor sale, în răsunset de dulci și mișcătoare melodii furate simfoniilor cerului meleagurilor lui Soare-Răsare, va îndrăgi iarăși lăcașurile sfinte și va soarbe, în încremenirea extaserii, duhovniceștile miresme ce vor răspândi, de nou, neasemuitele noastre rândueli liturgice. Ceece vrea să zică: să adâncim mai întâiu noi înșine, în temeiul de studiu încordat,

acele rândueli, ș'apoi bogăția noastră de cunoștințe, încântarea și dragostea noastră pentru ele, s'o vărsăm, prin repetate și bine gândite cuvântări, în sufletele enoriașilor noștri, grijind, totodată, de corectitatea cântărilor, și unde e pe cale de a-se clădi nou locaș de închinare, punând pond mare pe stilul cu gust al zidirii în întregime, întâiu ca exterior, apoi pe stilarea internă, în amănunțimi. Nimica nu-i bagatel într'o operă ce-i merită să grăiască, cu toate mărunțiturile sale, ochiului, urechilor, minții și inimii. Tâlcuire limpede, exhauriantă și investimantare poetică, artistică, în cel mai deplin înțeles al cuvântului, asta trebuie credincioșilor noștri și-s câștigați fără doar și poate pentru sf. slujbă ce, acum, nu-i mai atrage.

Ș'apoi să ne desbarăm și de acea mentalitate de sclavi, ce ne face să vedem în toate ale vecinului virtuosități superioare a tot ce avem noi, adevărul fiind că acelaș dumnezeesc măiestru, și cunoscător al firilor, Spiritul sfânt, a lucrat și la ei și la noi, potrivindu-și lucrarea acelor firi de așa, ca să poată aduce cât mai multă și mai desăvârșită roadă, fiecare amăsurat alcătuirii sale intrinsece speciale, așa, cum au modelat-o și referințele-i proprii, istorico-geografice.

În acest punct al auto-devalorizării am păcătuit și păcătuim mult. Spre ilustrare: multe sentințe de osândă, rostite la adresa ordului basilian al nostru. De câteori nu fi-e dat să auzi: „Ce ord basilian? Ia, o fosilă. Și ce călugări români basiliani? Ia, o mână de mânăci infumurați, în veșnică ceartă cu ierarhii și nefostare de viață și de creștere, cum îl cunoaștem dela Blaj”. Iși uită (de cumva au știut vreodată, acești, mai vorbăreți decât pricepuți judecători), că cinul sf. Vasile a dat Răsăritului, până la schismă, cele mai strălucite luminare ale științei și sfințeniei, că a slujit de imbold Apusului să-i urmeze felul de viață monahicească, furnizând sfântului Benedict și printr'ânsul întregii instituții monahale apusene, normele de organizare, și nu știu că acest ord rebegit în ortodoxie, îndată ce a putut prinde rădăcini în teren catolic, la Slavi, a dat, în veacul XVII, pe cel mai impunător sfânt al vremii, pe sfântul episcop mucenic rutean, unit, losafat; aceiași critici se fac a-și uita (?) că smeriții ieromonași blăjeni în scurta lor viață călugărească, ferecată în paragrafi de hrisoave chesaro-crăiești ce le fixau până și numărul peste care nu era îngăduit să treacă (11 inși la mănăstirea sf. Treimi) — se țin în putere în cadrele acelor mete de hotar, la o vreme chiar trecând peste ele, între 1740—1804

— cresc o seamă de generații înșcolate, între zidurile ridicate tot de de-ai lor, scriu o sumedenie de opere religioase-științifice, trezesc, făuresc și oțelesc conștiința națională, capitalul ce-și va da dobânda la 1918, colindă satele Ardealului împănându-le cu școale, convertind la sf. Unire, jertfind totul pentru neam și biserică, încât, vorba unuia dintre ei: „Adevărat se poate zice, și cu bună seamă așa este, cumcă mănăstirea Blajului au adus pe neamul românesc la cunoștință, la învățătură și la înțelepciune”, (Samuil Micu). Și totuși se întreabă, unii, clătănând din cap: ce-au făcut basilianii noștri...?

Și cum suntem de drepti și demni în această judecată, așa suntem și într'altel (de ex. în comparațiile dintre slujbele noastre și cele apusene) când e vorba de darurile cu cari ne-a înzestrat Pronia cerească, într'ale cărei planuri a fost, din veci, și plasarea noastră în împrejurările sociale-bisericești în cari ni-s'a dăpănat viața de neam român și creștin până azi.

Să nu ne subvalorizăm singuri, căci asta nu-i nici smerenie, nici înțelepciune. Dimpotrivă: să prețuim mult bogățiile rituale și celelalte pe cari le avem și să ne trudim spre creșterea lor, ca să mă folosesc de-o vorbă a lui Văcărescu. Fine finali: După ce am învățat mai întâiu noi înșine, să învățăm, cu vreme și fără vreme, poporul, și s'avem grijă de mai multă demnitate. Făcând destul acestor două postulate ne-am achitat de două datorințe de primordială însemnătate.

Școala laică în Franța. Și-a sărbătorit, de curând, semicentenarul existenței. A fost paradă și gălăgie multă. Steaguri, discursuri, vorbe umflate, mare tâmbălu anticlerical și masonic... dar popor ca'n palmă. Aceia pe cari i-a fericit glorioasa instituție sărbătorită, au preferat să-i arate profunda lor nemulțumire. Și pe dreptul. Fiindcă iată cum sintetizează marele cotidian „Figaro” rezultatele acestei odrasle păgâne:

„Semicentenarul școlii laice s'a prăznuit în provinciile noastre fără mult avânt și pare

că populațiunea nu s'a asociat cu entuziasm la serbare. Fiindcă școala laică a înșelat în esență toate speranțele. Republica, amatoare de statistici, s'a ferit ale publica pe cele concernente. Proportia analfabeților ar fi dovedit cu prea mare evidență mediocritatea rezultatelor obținute. Școala laică avea pretenția să învețe a ceti, a scrie și a calcula pe toți copiii Franței. Nu a reușit. Și capii de familie găsesc că asta nu-i cinste... Oricum 85.000 de dascăli afiliați „Confederațiunii generale a muncii” și alți 15.000 de obediență moscovită au făcut din școala laică cu totul altceva decât o școală neutră, devotată învățurii în gramatică, aritmetică, istorie și geografie...”

Va să zică: ispravă școlară slabă, în schimb dascăli bolșevici, cu zecile de mil! Asta-i școala laică, pe urmele căreia merge și-a noastră, dela Spiru Haret încoace. Ferească Dumnezeu de roade. Că Franța s'a recules din vreme. Generositatea și conștiința catolică a ridicat în fața zidurilor păgâne altele creștine, susținute din jertfe de bunăvoie și așa au paralizat efectul veninului. La noi însă ce va fi?

Primejdie serioasă: sectarii

— Ingrijorări pastorale —

Cu cărticica subsuoară și ploierul în mână umblă noii apostoli. Li întâlnești în tren, unde amestecându-se prin mulțime, ciulesc urechile la conversații. Și conversațiile azi sunt de tot animate:

— Popa nost, spune unul, e sătul de politică, până acuma ne îndemna mereu să votăm roata; dar mi-se pare că roata l-a avut; să plânga că nu-și mai capătă plata.

— A nost a pățit-o și mai și — spune altul. Era mână în mână cu liberalii și dela alegerile trecute s'a scârbit cu satu. Noi cu ai noștri, popa cu Domni dela București. L-au tot purtat cu mașina, până l-au uitat și Domni și oamenii.

— Tot popii sunt de baiu — se amestecă al treilea.

— Le trebuie pâine mai bună ca cea de grâu — zice altul. Și roatele trenului înaintează cadențat; din când în când se oprește, alți români întră, alții se coboară și povestea domoală despre popi se ține într'una.

Cu gulerul ridicat, mă prefac că-s adâncit în carte. Dar nu-mi scapă nici o vorbă a oamenilor, cari își varsă ponosul asupra preoților.

Că le trebuie prea multă plată; că s'au domnit; că au destul.

— Ce crezi frate, a nost are o casă ca un fisolgăbirău, și 32 jughere de loc; poate trăi ca un baron!

— La Dvoastră nu știu cum o fi, dar sat ca al nostru nu mai este. Ce gândești, câți bani poate căpăta, dacă pentru botez dai 10 Lei, pentru îngropăciune 40 Lei, ș'apoi satu e mare, suntem la vre-o 100 de fumuri, cât bănet ia de acolo, — și tot e sărac.

La o stație mai mărișoară întră patru inși, cu bătele subsuoară și străițile pline — mergeau la lucru spre Teaca, probabil la vii, din jurul Aiudului.

— De popi vorbiți? Cei mai mari tâlhari și hoți. Să fie după mine pe toți i-aș spânzura. Da ști cum bade? De vârful limbii și unghiilor. — Și înjurături potrivite subliniau aceste doriri de bine.

Să nu creadă careva din cetitorii cu urechile pli, că aceste rânduri sunt fantezii. Dureri, erau prea mulți martori, și încă martori nevinovați: Copile de școală dela Blaj, pe cari le însoțeam; și mai mulți părinți de ai lor.

Și înjurături, și vorbe mai triviale decât să se pună pe hârtie, și foc, nu alta ieșia din gura lor. Toți patru la fel, care de care mai cumplit. Nu mi-am putut închipui să se poată exprima țărănul nostru atât de greu, despre preoți: acel țărăn care-ți sărută mâna, și poala hainei în biserică.

Conversația de mai înainte ia altă întorsătură. Vorbele domoale de politică și domnie, încep din toate părțile a fi mai grele. Câțiva streini, aprobau rânjind și — cadența roților de tren își făcea iluzia unui vis îngrozitor.

Pe când se intervin, se ivește „fratele”. Aci e terenul lui: Bate-voiu păstorul...

Foia „Unirii”

Preoția și căsătoria

Considerațiuni sincere, ale unui preot căsătorit, în chestia celibatului.

de pr. Ioan Borza

Nu am pretenția să aduc multă lumină în o chestiune, dealtcum foarte clară și fără considerațiunile puțin considerabile ale mele. Și cu atât mai puțin doresc să ating sensibilități adesea prea sensibile în această materie. Intenționez doar a copia, într'un tablou de litere, viața, din punct de vedere al preoției și căsătoriei, începând chiar cu pregătirea pentru preoție.

Clericul român unit de când întră în Seminar își are idealul, la'aceput desigur puțin obscur: să se pregătească pentru preoție și... fericirea alesei inimii. În Seminar apoi, în cursul celor patru ani, — anii juniei sale —, în tăcerea adâncă a diferitelor „silenții”, — sacre și pentru studiu —, în urmărirea tot mai aprofundată a minunatelor studii, în vâltoarea sufletească a repetitelor exerciții spirituale, în obișnuința rugilor, începe să întrevadă măreția apostolatului preoției: silueta de proporții uriașe stăpânind prin tăria fără seamă a credinții și prin puterea magică a cuvântului nesfârșite mulțimi, pe care le zărește proșternute sub adânc semnificativa binecuvântare.

Preotul, un alter Christus conducând turma, mulțimile ahtiale după fericire — spre împărăția luminii. Dar aceste viziuni ale sufletului de adevărat ucenic alui Hristos, — în ore de melancolie, în vreme de oboseală și lancezală spirituală — atât de frecventă clericilor — fac loc altor vedenii, unor năluci cari se furisază în imaginația tânărului levit și-l cuprind asemenea lianelor din ape. În imaginația sur-escitată de stricteța „regulamentului” și de monotonia cu iară și iară a repetirii la infinit a aceluiași puncte de program, răsare clară, duioasă, icoana tânără și zimbitoare a alesei inimii, plină de foc și tinerețe. Și „proacte” grandioase se înfiripă în tăcerea zidurilor sfinte. Fantezia trezită ca prin farmec de posibilitatea realizării viitoare având timpul neconturbat, începe a toarce firul de aur al unei minunate povești: logodnă, plimbări, baleri, iubire, nuntă, parohie frumoasă, comoditate, liniște... etc... fermecate toate de ființa-inger atât de iubită și dorită. Prins clericul în mreaja acestor „dulci visări” e tot mai pierdut cu gândul, mai neglijent, mai insensibil pentru cele sufletești, timpul îi trece tot mai greu, iar anul ultim e cât ceilalți trei. Gândul se mlădie greu între aceste două „idealuri” Imaginația stă — mai mult pe lângă dorul inimii. Ingenunchierile se împart eu molesiri, imnurile religioase cu cântece de ochi albaștri, — iar mai mulți „teologi” amorezați — și de obicei toți patruaniții și cel puțin jumătate din ceilalți sufer de această cumplită boală, —

reprezintă areoagul celei mai frumoase științe și candidații ai slujbei de îndrumători ai omeaicii îndrăgostiți de te miri ce feticșane. Sunt tipii celui dintâi compromis între preoție și laicizare.

În continuarea vieții, terminarea teologiei e cea mai mare ușurare a clericului și primul pas liber spre realizarea iluziilor. Dar iluziile continuă, se succed amestecător, legănând pe bietul tânăru, destinat altei fericiri, în luntrea hibridă a plăcerilor sensibile. Dar florile se vestejesc curând, luntrea se clatină și... preotul se trezește buimac în mijlocul mării infuriate, alături de o biată femeie slabă și prea puțin pricepută. Cu pasiune își revoacă în gând icoana preotului celui mare, cearecă să-și înalțe sufletul spre realizarea viziunii din Seminar, întrezărită în oarele de reculegere și adâncă înțelegere a misiunii preoțești. Dar „ingerul” e lângă el și-l distrează și sbuciumul greu al vieții începe pentru a se termina cu înfrângerea neputincioasă a preotului legat de femeie și copii.

Nedumerirea, lupta, amărăciunea începe de-odată cu „realizarea” visurilor de cleric. Viața, munca, dragostea îi sunt împărțite, din datorință și din... vocație... Evangelizarea păcătoșilor cere abnegație, răbare, dărnicie și trebuie susținută cu reimprospătarea și reînălțarea proprie. O, câteori inger din cer ar trebui să coboare spre a îndrepta pe cei adânciți în rele din moși și strămoși. De altă parte vin grijile zilnice. Pretensiuni nouă și nouă, continue îndatoriri, nemulțumiri, regrete, sâr-

Și a început a bate păstorul. Cel patru belicoși își aveau sprijinul în surtucarul pocăit: a eșit la iveală că preotul celor patru români amărăți greșește multe în ale moralei. Văduv.

Se ivește și Scriptura din traistă. „Vai vouă cărturarilor... aplicate la preot. „Nu voiu primi din mâinile voastre jertfă... și pe când erau domoliți oamenii de vorbe „pli“ ale fratelui, am crezut potrivit se interviu.

Pot spune, că pocăitul m'a primit în „tovărășie“ mai puțin dujmănos, — decât cel patru, scandalizați până în adâncul inimei de purtarea Păstorului lor.

Cât de greu mi-a fost, să aud lucruri îngrozitoare și cât de dureros î-mi este să-le amintesc.

Ce mult ne-a stricat amestecul în politică; cât de mult ne-am înstrăinat fiii prin multele daraveri lumești; și cât de groaznică este pastorația cutărui criminal!

Fraților! Surtucarii se ivesc unde slăbește viața. „Studentii în Biblie“ ceacă să acapareze sufletele înstrăinate și mai ales le vor câștiga cu siguranță pe celea scandalizate!

Și noi? Nu totdeauna se nimerește careva în tren, și acasă amărăciunea e multă; Biserica goală, Părintele „Domn“, fața cinstită puțin respectată și necredința ori secta jubilează.

Va da Domnul să se îndrepte cei vizați și noi — să lăsăm roata să se învârtă și alte semne geometrice să-și facă jocul mai mult ori mai puțin simetric: alt front ne stă în față: necredința, neîncrederea, păcatul și — sectarii.

Pr. Ion Belu

† Prot. Ioan Hațieganu. La vârsta patriarhală de 84 de ani, cu conștiința datorinței împlinite, încunjurat de iubirea fiilor săi și împrejmuț de venerația tuturor celor ce l-au cunoscut în binecuvântata-i pastorație de peste o jumătate de veac, s'a stins senin, la Cluj, în ziua de 3 August, protopopul Ioan Hațieganu.

cie. Grijiile cresc, copiii se ridică. Trebuie zeci de mii anual. „Preotul“ construște planuri peste planuri, face economie, lucră alături cu zilerii, se bucură de atale, se îmbracă rău, erută din toate. Copiii se înmulțesc, pe fața „părintelui“ stăruie îngrijorarea și mahnirea. Demult au pierit avânturile înălțătoare sufletești, de mult glasul îi e monoton la slujbă, de mult nu mai reacționează cu succes la păcătoșenia poporenilor: preot a mai rămas doar la citanii, incolo e tată, soț, econom ca oricare altul. Ba nu odată se întâmplă că preotul încunjurat de greul vieții, pentru a-i mai uita, recurge la alcool și devine bețiv, ori recurge la „rugi“ neștiute de alții, la căutări prin „pravili“ la blagosloviri de cameșii și... indispensabili, etc. etc. pentru a-și asigura cele necesare familiei. Iar în urmă după ce a servit de unealtă tuturor iluziilor, după ce s'au imprăștiat și copiii spre cele patru vânturi, rămâne istovit lângă o biată babă și mai nepuțințioasă, părăsiți și de Dumnezeu și de oameni siliți să trăiască din remunerația fondului de pensie preoțesc sau viduo.orfanal...

În general, aceasta e trista „apostolie“ a preoților căsătoriți.

Preot... căsătorit?! O, nu! Cum nu e suflet-trup, cum nu există pasăre târătoare. Și dacă totuși, în ciuda tuturor imperativelor vieții sunt și preoți căsătoriți cari se mențin la o oarecare înălțime, aceștia sunt doar excepțiile cari nu desmint, ci întăresc cruda realitate. Și nici aceștia nu planează sus, pe supremele poziții ale apostolatului. Nu,

Elev al Blajului — aci face liceul și teologia, — un an e învățător în Roșia Abru-dului, alt an e cancellist la Mitropolie, ca după hirotonire să facă pe păstorul cel bun în Tritul de sus (7 ani), în Fizeș (2 ani) în Dârgea (18 ani), de unde trece la Cojocna, slujind, total, 10 ani ca preot simplu și 46 ca protopop. Credincioșii povățuiți cu pricepere și dragoste îi vor păstra, neștearsă, pomenirea, alături de fiii pe cari și i-a știut crește ca pușini alții (Emil și Iuliu profesori universitari, foști miniștri; Simeon, chestor al poliției clujene, Ioan, director al închisorilor din Cluj, iar Eugen avocat, tot acolo). — Odihnească-l Domnul cu dreptii, căci, cu adevărat, drepte i-au fost gândurile și faptele frumoase!

Știri mărunte

Personale. În cale spre Sovata—Băi, la sfințirea bisericii noastre de acolo, I. P. S. S. Dr. VALERIU T. FRENȚIU al Orăziș, s'a oprit, Miercuri, câte-va ceasuri, și la noi la Mitropolie. Asemenea a făcut și aseară, la reîntoarcere.

Eparhia Lugojului comemorând conciliul efesin. La fel cu celelalte eparhii ale noastre, Lugojul pâr. Alexandru prăznuiește și el adunarea de acum 15 veacuri a sfinților Părinți dela Efes. Și pentruca acest gând salutar să reușiască cât mai deplin, s'a dispus ca în 2 August să se cetiască turmei credincioase pastoraia colectivă a corușii episcopesc, în 6, 9 și 15 a lunii preoții având să preamărească, după cuviință, biruința Maicii lui Dumnezeu, iar în seara Adormirii, ca o încheiere a ciclului de Paraclise ținute zilnic, seara în postul Sântei Mării să se slujiască un sfânt Acaftist și să se înconjoare biserica, sărbătorește, în cântece și cu făclii aprinse în mâini. — Așa e bine: să fim un gând și o inimă noi în de noi și, cu toții împreună, cu Roma îndoitei noastre nașteri: naționale și creștine.

Capitulul general al călugărilor basiliani. Fiii sf. Vasile cel Mare, ramura slavă, s'au strâns în capitulul general, la Dobro-

chiar fără cele spuse, din alte o mie și una de motive. De-o pildă: viața, ca noțiune, căci numai noțiunea, metafizicul atinge sufletul direct, ca și esteticul, moralul, etc., e ceva cu totul independent și natura ei internă nu se poate măsura cu măsurile materiale senzibile. De-ai avea de soție pe Ileana din povești, bogăția unui Croesus, anii vieții lui Adam, nu înseamnă că ai atins recordul fericirii. Căci fericirea nu se măsoară cu banii, nici cu anii nici cu nimic tangibil în lume. Ca și viața. Viața nu e lungă, nici scurtă, — e viață independent de timp. Există în sine și sensul ei cade în lumea suprafirească. O mie de ani de trai îmbelșugat și răsfățat nu face cât o clipă de îndumnezeire. E mult adevăr în versul lui Eminescu: „Anii tăi se par ca clipe, clipele se par ca veacuri“. Înțelesul ei în sine, independent și indiferent de ani și ale anilor. Viața pentru a fi „viață“, foe, trebuie descătușată de tot ce o stingherește. Și preoția trebuie să fie o „viață“ puternică, robustă, căci în preot viază aspirațiunile cerului, cari nu sunt din lumea aceasta.

Să se deslege viața preotului de nenorocitul lanț al căsătoriei. Și să nu mai facem apologia „căsătoriei preoților“, de dragul mamelor, surorilor sau al fetelor noastre, foste, actuale sau viitoare venerabile preotese, ci să ne facem datoria tinzând din toate puterile spre adevărata viață preoțescă, — celibatul, chiar cu primejdia grozavă de a declina, în acest punct, dela străvechiul obicei... grecesc.

mil (Galiția) în zilele de 23 Iunie — 3 Iulie c. Și-au ales cu acest prilej demnitarii cei mai înalți ai tagmei și au comemorat prigoana țaristă, furiei sălbatice a căreia i-au căzut pradă, la 1831, toate mănăstirile unite din Ucraina rusească, reducându-se numărul mănăstirilor basilieni rutene la 14 (față de totalul de 200, din epoca de înflorire). Rămășițele greu încercate, mult cernute și complet, în ce le privește spiritul, refăcute, ale ordului, numără astăzi peste 50 de așezări, în opt state est-europene și în Canada, cu 127 preoți, 167 clerici și 171 frați laici. — Dovadă eclatantă despre netemeinicia vorbii cu îmbătrânirea și sclerotizarea acestui ord; vorbă seacă, ventilată de nepricepuși.

Locale. Sâmbăta viitoare, de praznicul Adormirii Preacuratei, va predica în catedrală pâr. Dumitru Neda, prof. la Academia noastră teologică, iar Dumineca ce vine, a XI-a după Rusalii, va predica Rev. Dr. Augustin Fopa, prof la aceeași Academie.

— Vieții, altfel, în lipsa școlărimii, destul de monotone a orașelului nostru, i-au prilejit o înviorare nu se poate mai binevenită, cele două matchuri fotbaliste de Dumineca trecută. Intâiul a fost cel al medicilor cu juriștii. S'a sfârșit în favorul acestora din urmă (3:4). Gurile rele, în treacă fie zis, șoptiau pe de lături, că totul e o înscenare abilă și s'o recunoaștem: foarte succasă, ca s'atragă cât mai multă lume la cel de al doilea match, care s'a dat între clubul sportiv Simeria și clubul sportiv Blaj. Rezultatul: 1:4, în favorul Blajului. Surpriza publicului n'a fost mică. Și mândria localnicilor cu atât mai puțin.

Modificări în învățământul secundar. Noul an școlar se începe cu 1 Septembrie, urmând ca în după amiaza zilei de 2 Sept. să se țină examenele de corigență, cele integrale (ale elevilor amânați din Iunie) și examenele de admitere în cl. I. (gimnazii și liceu) promite a fi din cele mai interesante, prin noile încercări ce se fac, în contul capetelor elevilor. Dl prof. Iorga, ministrul instrucțiunii, a a fixat deja modificările ce trebuie să se facă noiei programe analitice de învățământ, până la redactarea ei definitivă. Și anume: studiul limbei eline începe cu cl. VII-a; al limbei latine cu cl. III; al limbii italiene cu cl. V-a, rămânând ca limba engleză să se predea numai în cl. VIII-a Inafară de aceste limbi se va mai propune, în cursul secundar, și o limbă slavă, care va fi fixată după regiuni și învecinări. — Ș'apoi să mai zică cineva că asta nu-i școală!

AVIZ. Primirea elevelor de școli secundare în Internatul de fete al „Asociațiunii“ din Sibiu se face, începând cu 15 August a. c., taxa fiind de Lei 20.000 anual. Părinții interesați vor primi, la cerere, dela Direcțiunea Internatului, condițiunile de primire și orice alte informațiuni. Dr. Preda, vicepreș., Băilă, secretar.

Telefonul „Unirii“

D. Valealungă. Vol. II. din „efimeridele“ d. Mariu Theodorian-Carada, îl așteptăm și noi, cu firească nerăbdare. Până azi însă nu știm să fie apărut. Cât ce vom prinde de veste despre asta, Vă vom înștiința.

R. Medieșul A. Ordinul din chestie, cu funcționarea Seminarilor fără anul întâiu, nu ne privește. Tinerii cari simt, deci, chemare spre slujba altarului, pot să-și înainteze Ordinariatului nostru cererile pentru a fi primiți în clerul tânăr, fără a se sinchisi cătuși de puțin de acel ordin. — Cătu-i pentru școala normală, suntem informați că cea din Blaj, deasemenea, va funcționa, ca în trecut, numai cu clasele IV-VII. Intru cât s'ar aproba și deschiderea cl. I, aceasta se va publica imediat. Comerțul, băeți și fete, va avea clasele I. II. III. Atăta știm. Atăta spunem.

G. Bacurești. Libertatea gândirii e un lucru câștigat de mult și nu noi vom fi aceia cari să nu-l respectăm. Că apoi anumite stări din biserica noastră unii le văd într'un fel și alții într'alt fel; că unii văd, ori li-se pare că văd, o cale ce duce la mai multă lumină, alții alta, e cât se poate de firesc. Și foaia noastră, intru cât nu-i vorba de grosolane rătăcirii, împotriva dogmei sau moralei, lasă la cuvânt, după puteri, pe toți cari vreau să-și aducă aportul la vre-o chestie. Aduceți-vă aminte de discuțiunile, pro și contra, când cu apartenența politică, de partid, și celelalte: controlul în biserică, postul, pensiile, mai nou celibatul, noul Liturghier și scurtarea slujbelor, practicitatea sau ne-

practicitatea acestora în forma actuală etc. Din ciocnirea de idei răsare scântea adevărului și cititorii nepreocupați au prilejul să se dumiriască în atâtea chestii ce strică enorm, dacă se agită pe ascuns, în urma încercării de a fi înăbușite de sus, când vreau să iasă la suprafață. — Priviți lucrurile prin prisma vederilor de mai sus și o să înțelegeți cât de neserioasă e judecata celor ce ne atribue și nouă toate părerile ce lăsăm să apară la noi. Plane celea notificate cumva ca neprovenind dela redacție și asupra cărora și de altfel știm că o să revenim și noi.

Școala normală gr.-cat. de învățători — Blaj

No 1117—1931

Aviz

În anul școlar 1931—32 Școala Normală gr.-cat. de învățători din Blaj va funcționa numai cu clasele IV, V, VI și VII.

1. Examenele de corigență se vor face la 2 Septembrie și vor consta din o probă scrisă și una orală.

2. În clasa IV vor fi primiți absolvenți de 3 clase secundare. Cererile de înscriere la concursul de admitere se vor înainta Direcțiunii școlii, până cel mai târziu în seara zilei de 27 August. La cererea legal timbrată, semnată de reprezentantul legal (părinte, tutor) al elevului, se vor anexa: 1. Un plic timbrat (recomandat) cu adresa exactă, 2. Extras de botez, 3. Extras de naștere, 4. Act de vaccinare, 5. Certificat de absolvirea clasei III secundară, 6. Un certificat al primăriei locale prin care se dovedește calitatea de fiu de român, 7. Certificat comunal prin care să se arete numărul copiilor, vârsta, fiecăruia, precum și averea părinților.

3. Concursul de admitere se va ține la 1 Septembrie și va consta din probe scrise și orale. Probele scrise se vor da din L. română și Matematică. Probe orale se vor da din L. română, Matematică, Istoria Românilor și Geografia României, după programa clasei III secundară. Vor fi înscriși în școala normală numai candidații cari vor obține la concurs cel puțin media generală 6.

Candidații vor fi examinați și din punct de vedere medical, precum și asupra auzului muzical. Nu vor fi admiși la concurs decât candidații deplin sănătoși și cu auz muzical.

Vârsta maximă pentru a putea fi admis la concurs este: 17 ani.

4. Toți normaliștii fără excepție vor fi interni.

5. Taxa școlară va fi 1.725 Lei cari se vor plăti în două rate: 900 Lei la înscriere, iar 825 Lei la 10 Ianuarie.

Taxa internatului va fi 10.500 Lei, cari se vor plăti în trei rate: 4500 Lei la înscriere, 3000 lei la 10 Ianuarie, iar 3000 lei la 10 Aprilie. Bursa eventuală se va socoti în ratele II și III.

6. Înscrierile se fac în zilele de 1 și 2 Septembrie. Cursurile încep la 3 Septembrie, ora 7 dimineața.

Mon. Domni Preoți sunt rugați să atragă atențiunea celor interesați asupra acestui Aviz.

Blaj, 5 August 1931.

Direcțiunea

Aviz

În legătură cu Avizul școlar publicat în Nr. 29 al ziarului nostru, Direcțiunea Școlii comerciale superioare gr.-cat. de fete, aduce la cunoștință, că taxa școlară pe anul 1931—1932 este de 3000 Lei.

DIRECȚIUNEA

Metropolia greco-catolică română, Blaj

Nr. 3573—1931.

Tabloul

catedrelor vacante dela școlile secundare gr. cat. române din Blaj

1. Liceul gr. cat. de băieți. Tip E.

Catedra Nr. 2. Religia gr. cat.	Catedra Nr. 17. Științele agricole
" " 4. Română-Latină	" " — 1 post de învățător la școala de aplicație
" " 6. Română	
" " 10. Franceză	
" " 16. Filosofia-Dreptul	
" " 19. Șt. fiz. chimice-Matematică	
" " 20. Șt. fiz. chimice-Matematică	
" " 23. Muzică	
" " 26. Educația fiz. plus sporturi	

2. Liceul gr. cat. de fete. Tip C.

Catedra Nr. 1. Religia gr.-cat.	Catedra Nr. 3. Română-Datoriile învățătorescilor
" " 2. Română-Latină	" " 4. Franceză
" " 4. Latină-Elenă	" " 8. Matematici-Contabilitate (Se completează cu orele de fiz.-chimice)
" " 10. Fizică-Chimie	" " 10. Științele naturale (Se completează cu orele de geografie)
" " 11. Științele naturale	" " 12. Muzică
" " 13. Desemn-Caligrafie	
" " 14. Educația fizică	
" " 15. Lucru-Gospodărie	

3. Școala normală gr. cat. de băieți. Tip C.

Catedra Nr. 1. Religia gr. cat.	Catedra Nr. 1. Religia gr.-cat.
" " 4. Franceză	" " 2. Română-Latină
" " 10. Științele naturale (Se completează cu orele de geografie)	" " 4. Latină-Elenă

Candidații și candidatele doritori de a ocupa catedrele de mai sus, trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute pentru profesorii și măștrii suplinitori în Legea învățământului secundar și să fie de religie greco-catolică, iar profesorii bărbați cel puțin clerici.

Doritorii de a ocupa postul de învățător la școala de aplicație vor avea să îndeplinească toate condițiile prevăzute la Art. 213 din legea pentru învățământul primar și să fie de religie greco-catolică și doritorii de a ocupa posturile de maestru vacante la școala de Arte și Meserii.

Cererile de numire, însoțite de toate actele justificative (calificație, numiri anterioare certificate de serviciu și extras de naștere), se vor înainta cel mai târziu până la 20 August, Consistorului Arhiepiscopesc din Blaj.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 18 Iulie 1931.

(ss.) **Dr. AMBROZIU CHEȚIANU**

Vicar general arhiepiscopesc.

No G. 6565—1930

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publicăm, că în baza deciziei Nr. G. 6565—1931 a judecătoriei de ocol Blaj în favorul reclamantului Banca Generală de credit suc. Blaj repr. prin avocatul Dr. Ilarie Aldea din Blaj pentru încasarea creanței de 3.500 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 14 August 1931 orele 2 p. m. la fața locului în comuna Țapu, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară 2 bivolițe, 1 porc, 1 cal, o căruță 1 vacă albă în valoare de 15.600 Lei — bani.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare Blaj, la 30 Iulie 1931.

ss. GH. OANEȘ
portărel

No 537—1931

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publicăm, că în baza deciziei Nr. G. 1073—1929 a judecătoriei de ocol Dicioșanmărtin în favorul reclamantului Oltean Ioan lui Ilie repr. prin avocatul Dr. Ilarie Aldea din Blaj pentru

încasarea creanței de 5500 Lei — bani și acc., se fixează termen de licitație pe ziua de 14 August 1931 orele 10 a. m. la fața locului în comuna Țăuni unde se vor vinde prin licitație publică judiciară una șură și un car pentru vite în valoare 18.000 Lei — bani.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare Blaj, la 30 VII 1931.

ss. GH. OANEȘ
portărel

Nr. 3850—1930

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publicăm, că în baza deciziei Nr. 2201—1930 a judecătoriei de ocol Blaj în favorul reclamantului avocatul Dr. Ilarie Aldea din Blaj pentru încasarea creanței de 1200 Lei — bani și acc., se fixează termen de licitație pe ziua de 14 August 1931 orele 5 p. m. la fața locului în Mănărade, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară 1 șură coperită cu țigle, 1 vacă roșie în valoare de 14000 Lei — bani.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Blaj, la 30 Iulie 1931.

ss. GH. OANEȘ
portărel

Pudra HÖFER pentru copii în cutie viorelă în contra transpirației în cutie galbenă, sunt originale